

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3312/2021. (VII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.II.37.719/2019/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Kis József ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amelyben a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.II.37.719/2019/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló közigazgatási perben megállapított tényállás szerint az indítványozó 2011-ben a számára közfoglalkoztatás keretében felajánlott óvodai takarítói állás betöltéséhez szükséges kötelező szakmai alkalmassági egészségügyi vizsgálaton vett részt, amelynek alapján a vizsgálatot végző orvos (a továbbiakban: orvos, panaszolt orvos) őt alkalmasnak nyilvánította. Az indítványozónak a foglalkozás-egészségügyi vizsgálat alatt is fennálló, kivizsgálásra váró reumatológiai panaszai erősödtek, állapota romlott, a felajánlott állást ezért nem töltötte be, más munkakörben helyezkedett el. Az indítványozó a szerinte nem megfelelően elvégzett vizsgálatok miatt az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnál eljárást kezdeményezett, illetve kártérítés iránt polgári peres eljárást indított, kérelmei azonban elutasításra kerültek. Ezt követően, 2015-ben fordult panasszal az orvossal szemben a Magyar Orvosi Kamara Budapesti Területi Szervezet 1. számú Etikai Bizottságához, amely a panaszt a panaszolt magatartások elévülésére hivatkozással érdemben nem vizsgálta. Az elsőfokú végzést a Magyar Orvosi Kamara Országos Etikai Bizottsága helybenhagyta. A végzések bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a végzéseket hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte a hatáskörébe tartozó, el nem évült panasz-elemek vonatkozásában.
- [3] 3. A megismételt eljárásban az elsőfokú hatóság a panaszt elutasította, a másodfokú hatóság helybenhagyta az elsőfokú határozatot. Az indítványozó keresetet nyújtott be a határozatok felülvizsgálata iránt. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 19.K.700.702/2018/14. számú ítéletével a másodfokú határozatot az elsőfokú határozatra kiterjedő hatállyal megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. Megállapította, hogy a hatóság helyesen azonosította a vizsgálandó három panasztelemet, de azokat nem helytállóan vizsgálta és értékelte. A megismételt eljárásra vonatkozóan a formai hibában szenvedő szakvélemény felhasználása (első panasztelem) és a titoktartási kötelezettség (harmadik panasztelem) körében írt elő iránymutatást az elsőfokú hatóság részére. Az elsőfokú bíróság szerint az első panasztelem vonatkozásában a hatóságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy a kétségtől formai hibában szenvedő, illetve – amennyiben ez megállapításra kerül – nem valós tartalmú szakvélemény felhasználása a bírósági eljárásban megvalósít-e etikai vétséget. A második panasztelem vonatkozásában a bíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó nem támasztotta alá, nem igazolta, így alaptalanul hivatkozott arra, hogy az orvos valótlan állításokat tett a bírósági eljárás folyamán. A titoktartási kötelezettség megszegésével kapcsolatos panasztelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság arra hívta fel a hatóság figyelmét, tisztáznia kell a megismételt eljárás során, hogy a titoktartási kötelezettség alóli felmentést megelőzően milyen információk kerültek átadásra az orvos részéről, és hogy ezen információk átadásával megsértette-e a panaszolt orvos a titoktartási kötelezettségét, ezáltal etikai vétséget követett-e el. Az ítélet indokolása kitér továbbá arra is, hogy elévülés miatt, illetve hatáskör hiányában az indítványozó felperes mely hivatkozásait nem vizsgálhatta a bíróság, illetve azok közül melyek voltak alaptalanok.
- [4] 4. Az indítványozó az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása ellen élt fellebbezéssel, álláspontja szerint annak elutasító részében a bíróság megállapításai jogszabály- és iratellenesek. A másodfokon eljáró Kúria

a fellebbezést alaptalannak tartotta, ezért helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. Eljárása kereteire vonatkozóan kiemelte, hogy a fellebbezés azon részeit vizsgálhatta csupán, amelyekre már a panasz is kiterjedt, ezekhez kapcsolódóan viszont az indítványozó nem hivatkozott jogszabálysértésre. A Kúria rögzítette, hogy a fellebbezés érdemi elbírálására csak a fellebbezési kifogással össze nem függő, inadekvát jogszabályi hivatkozások miatt kerülhetett sor.

- [5] Az indítványozó az elsőfokú bíróság és a Kúria ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a támadott ítéletek indokolása sérti az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdés, az I. cikk (1)–(3) bekezdés, a II. cikk, VI. cikk (1)–(3) bekezdés, a XV. cikk (1)–(2) bekezdés, a XIX. cikk (1)–(2) bekezdés, a XX. cikk (1) bekezdés, a XXIV. cikk (1)–(2) bekezdés, a XXVIII. cikk (1) bekezdés és a 28. cikk által biztosított jogait. A támadott ítéletek megsemmisítése mellett kérte, hogy az Alkotmánybíróság kötelezze az elsőfokú bíróságot a hatósági döntések megváltoztatására marasztalva a panaszlott orvost, vagy változtassa meg az alkotmányos sértő indokolást. Állítása szerint az elsőfokú bíróság jogszabály- és iratellenesen állapította meg ítélete indokolásában, hogy mely hivatkozásai voltak alaptalanok, illetve melyeket nem lehetett elévülés, vagy hatáskör hiánya miatt vizsgálnia.
- [6] Megítélése szerint a Kúria nem arról hozott döntést, amiről a „felülvizsgálati kérelem” alapján kellett volna, a Kúria ítélete és annak indokolása „gyakorlatilag semmiféle kapcsolatban nincs a fellebbezéssel, így annak részleteire szükségtelen” kitérni. A bíróságok megállapításával szemben állította, hogy a hatóságok a megismélt eljárásban figyelmen kívül hagyták a bíróság előírásait, a Kúria pedig ennek ellenére nem segítette abban, hogy ügyében a bírósági eljárásban érdemi döntés szülessen, de kérelme ellenére nem jelölt ki olyan intézményt sem, amely érdemben tudna dönteni, pedig szerinte a „jogkörök rendezése, a joghatóság kijelölése egyértelműen a Kúria feladata”. Kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Magyar Orvosi Kamara is a magyar törvények alávetettje, ezért a törvényességi keretekre – így az adatvédelmi törvény rendelkezéseire – ellenőrzési jogkörében eljárva figyelemmel kell lennie. Állította, hogy a kamarai eljárás során a lekezelő bánásmód következtében többszörösen sérült emberi méltósághoz való joga is. Szociális biztonságához való jogával összefüggésben a panaszlott orvos és az önkormányzat között létrejött szerződés megsemmisítésének hiányát sérelmezte, a szerződés állítása szerint egészségkárosodásnak tette ki. Hivatkozott továbbá arra, hogy a panasz benyújtásának időpontjára figyelemmel „elmúlt az ésszerű határidő”, ez pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütköző, az eljárás megisméltése során nem reparálható sérelmet okozott számára.
- [7] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [8] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. E rendelkezésből következik, hogy a panasz befogadhatóságának vizsgálatát az Alkotmánybíróság csak a Kúria másodfokú ítélete elleni panaszra folytathatta le.
- [9] 3.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alaptörvény R) cikke és 28. cikke az indítványozó számára nem biztosít jogot, hasonlóan az I. cikk (1)–(3) bekezdéseire és a XIX. cikk (1) bekezdésére, amelyek az állam kötelezettségeit, illetve célját határozzák meg, így ezen rendelkezések sérelmére alkotmányjogi panaszt alapozni nem, illetve közvetlenül nem lehet [lásd pl. 3145/2018. (IV. 7.) AB határozat, Indokolás [22]; 12/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [41]; 3088/2020. (IV. 23.) AB határozat, Indokolás [21]; 3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [8]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [32]; 3253/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [36]].
- [10] 3.3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdés szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a*)–*f*) pontjaiban foglaltakat. A határozott kérelemre vonatkozó követelmény szoros összefüggésben áll az Abtv. 52. § (2) bekezdésével, amely szerint az Alkotmánybíróság vizsgálata az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik. Az alkot-

mányjogi panasz érdemi elbírálásának ezért többek között az is előfeltétele, hogy az indítványozó bemutassa Alaptörvényben biztosított jogának szerinte fennálló sérelmét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], valamint indokolja, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Ezeknek a törvényi feltételeknek akkor felel meg az indítvány, ha alkotmányjogilag értékelhető érvekkel, indokokkal mutatja be az Alaptörvényben biztosított jog tartalma és a támadott bírói döntés közötti ellentétet, alkotmányossági összefüggést.

- [11] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény védelme legfőbb szerveként az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva kizárólag a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja, hatáskör hiányában nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó bizonyítékértékelési, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközeinek, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; 3341/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [21]}. „A jogszabályokat ugyanis a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Önmagukban tehát a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére.” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]} Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határozottság követelményének az indítvány csak részben felel meg. Az Alaptörvény több rendelkezését – II. cikk, VI. cikk, XV. cikk, XX. cikk, XXIV. cikk – az indítványozó csupán megjelölte, de a felhívott rendelkezésekben biztosított jog tartalmára, alkotmányos joga sérelmének lényegére vonatkozó előadást nem tett, ahogy kísérletet sem arra, hogy bemutassa, a támadott kúriai ítélet miért ellentétes a megjelölt rendelkezésekben biztosított jogával. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot alkotmányossági vizsgálat lefolytatására.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}
- [12] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogával összefüggésben indokolt bírói döntéshez, valamint perének észszerű határidőn belül történő befejezéséhez való jogának sérelmére hivatkozott. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő kérdéseket.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]} A kúriai ítélet indokolásával kapcsolatban az indítvány – további részletezés, kifejtés, érvelés, magyarázat nélkül – csupán azt az állítást tartalmazza, hogy az „gyakorlatilag semmiféle kapcsolatban nincs a fellebbezéssel, így annak részleteire szükségtelen” kitérni. Az Abtv. 52. § (4) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság előtti eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia, ebből következően az indítványnak kell tartalmaznia azt a határozott, egyértelmű kérelmet, amelynek alapján és keretei között az Alkotmánybíróság – a befogadhatóság további feltételeinek fennállását feltételezve – alkotmányossági vizsgálatot folytathat. Az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmét csupán állító panaszem sem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában meghatározott feltételeknek, ezért nem szolgál kellő alapul az állított alapjogi sérelem érdemi vizsgálatához.
- [13] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványként rögzíti a perek észszerű határidőn belül történő befejezéséhez való jogot, melynek sérelmét az indítványozó arra hivatkozással állította, hogy a panasz hatóságához történő benyújtásának időpontja óta eltelt évek alatt sem fejeződött be az eljárás, a Kúria a megismételt eljárásban nem hozott az ügy érdemében döntést, és nem kötelezte annak meghozatalára az elsőfokú bíróságot sem. Az Alkotmánybíróság az indítványozó hivatkozásával kapcsolatban emlékeztet arra, hogy fellebbezése kizárólag az elsőfokú ítélet indokolásának egyes megállapításai ellen irányult, nem élt jogorvoslattal az elsőfokú hatóságot két panaszem vonatkozásában új eljárásra kötelező ítéleti rendelkezés ellen. A közigazgatási jogvitában alkalmazandó eljárási szabályok ugyanakkor a másodfokú bíróság által gyakorolható felülbírálati jogkört korlátozzák, a fellebbezési kérelmek által kijelölt

keretekhez kötik. Utal az Alkotmánybíróság továbbá arra, hogy nem alkotmányossági, hanem törvényességi, szakjogi kérdés annak megítélése, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben miként döntött a bíróság, ezért annak vizsgálatára, hogy a Kúriának az elsőfokú ítélet helybenhagyása helyett más tartalmú döntést kellett volna-e hoznia, egyébként sincs hatásköre. Az indítványozó pedig a Kúria egyéb eljárási cselekményeit nem hozta összefüggésbe a per elhúzódásával, és nem hivatkozott a Kúria mulasztására sem, így ezen panaszem sem felel meg a határozott kérelem követelményének. Rámutat arra is az Alkotmánybíróság, hogy amennyiben érdemi vizsgálatra alkalmas alkotmányjogi panasz alapján megállapításra is kerülne, hogy az eljárás elhúzódása az eljáró bíróságnak tudható be, az alapjogi sérelem orvoslására az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, hiszen az Abtv. 27. §-ra alapított alapos panasz esetén csupán a támadott bírói döntést semmisíthetné meg, aminek következményeként a per kifogás tárgyát képező időtartama csak még hosszabb lenne {lásd pl. 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [67]}.

- [14] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdésére tekintettel tanácsban eljárva – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1313/2020.

